

ARBEJDET MED
GENSTANDE

INDSAMLING - STATUS

KULTURHISTORISK NYERE TID OG ARKÆOLOGI

VejleMuseernes kulturhistoriske samling dækker fra oldtid til nutid, dog med en hovedvægt på de kendte arkæologiske perioder og på de seneste århundreder inden for nyere tid. Geografisk dækker museets indsamling Vejle og Fredericia kommuner for arkæologiens vedkommende og Vejle Kommune for nyere tids vedkommende, dog med undtagelse af Gl. Give Kommune.

Museets kulturhistoriske samling består af en "gammel samling", der er indsamlet før slutningen af 1970'erne¹. En samling der består af: Arkæologiske genstande fra Vejle og omegn, genstande med tilknytning til Vejle Bys historie, en mindre møntsamling og en mindre etnologisk samling. Senere er fotos og arkivalier overladt til Vejle Stadsarkiv, da det bliver oprettet som en selvstændig kommunal institution.

Langt den største del af museets samling er indsamlet efter 1980 og består af en omfattende arkæologisk samling og en stor nyere tids samling.

Den arkæologiske del af samlingen er indsamlet som et resultat af, at Vejle Museum i 1979 fik ansvaret for de arkæologiske undersøgelser i store dele af Vejle Amt, hvilket gennem årene har genereret mange genstande. I dag dækker det arkæologiske ansvarsområde Vejle og Fredericia kommuner.

Ligeledes har indsamlingen af nyere tid-genstande efter 1980 også været omfattende. Udover enkeltgenstande rummer denne samling en række værksteder, interiører og miljøer. Hovedparten af disse genstande stammer fra perioden 1925 til 1975 og falder tematisk inden for emnerne industrialisering og det begyndende fritidssamfund.

Den 1. januar 2007 blev samlingen fra Egnsmuseet i Vandel en del af det nuværende VejleMuseernes samling. Med undtagelse af en mindre oldtids-samling består egnsmuseets samling udelukkende af nyere tids genstande med hovedvægten lagt på landbokulturen – med genstande fra både hede-landbruget og fra landbruget på de bedre jorder. Det er besluttet i 2015 med Kulturstyrelsens accept og i enighed med Vandel Museet at der implementeres en tilbagelevering af denne samling på ca. 7000 genstande til giver: der arbejdes i skrivende stund på at færdiggøre denne proces.

Indtil 1990'erne foretog det daværende Vejle Museum hovedsageligt passiv indsamling. Denne praksis er i en vis udstrækning fortsat op til i dag, men imellem har der været indsamlet mere målrettet i forbindelse med undersøgelser og forskning, som f.eks. i forbindelse med opbygningen af det nye kulturmuseum i Spinderihallerne.

VejleMuseerne foretager endvidere jævnligt revision af samlingen, hvor eventuelle udskillelser/kassationer overvejes og gennemføres.

INDSAMLING - STATUS

KUNSTSAMLING

Grundlaget for Vejle Museum var etatsråd Christian Eckardts testamentariske gave i 1899 bestående af ca. 2000 ældre grafiske værker af europæiske kunstnere (ca. 1400-1750) samt tegninger af danske guldalderkunstnere. Denne donation blev startskuddet til oprettelsen af Vejles museums-væsen. Kunstsamlingen var i 1927 blevet så omfattende, at Vejle Museum kunne modtage gaver fra Ny Carlsbergfondet.

1 Se afsnit om Kunstsamlingens status for en kort beskrivelse af grundlaget for det oprindelige Vejle Museums samling

Fra ibrugtagningen af museumsbygningen i 1923 og frem til 1979 var museumslederen en lokal billedkunstner (med undtagelse af 1950-1958). Herefter blev den første faguddannede kunsthistoriker ansat som leder. Dette prægede naturligvis erhvervelserne, der i 1960'erne – med baggrund i et beskedent indkøbsbudget – blev centreret om kunst på papir, mens tilvæksten af maleri og skulptur primært var baseret på gaver.

I 1980'erne blev bestræbelserne for at profilere samlingen skærpet. Erhvervelserne har ligget i forlængelse af de allerede udstukne linjer mht. tyngdepunkter i samlingen, og det har været tilstræbt yderligere at styrke de væsentligste kunstneriske retninger i samlingen. Siden 1990'erne har erhvervelser af samtidskunsten som en af kunstmuseets tematiske nicher været koncentration om landskabet/byskabet og civilisationer i modspil/sampil med naturen.

Tyngepunkterne i kunstsamlingen udgøres i dag af:

- Vejle skildret af guldalderens kunstnere samt af malere fra sidste halvdel af 1800-årene.
- Klassisk dansk modernisme, primært kubistiske nedslag i maleriet ved William Scharff, Carl Jensen, Jais Nielsen, Olaf Rude m.fl.
- Den abstrakte kunsts udvikling i 1930'erne og præ-cobra kunsten under 2. verdenskrig.
- Ny-surrealistisk og ekspressiv kunst fra 1970'erne til i dag ved Anders Kirkegaard, H.C. Rylander, Ursula Reuter Christiansen, Ole Spørring, Erik Hagens, Arne Haugen Sørensen, Lars Ravn, Michael Kvium m.fl.
- Norrøn kunst ved Samal Joensen Mikines, Ingavur av Reyni, Trondur Patursson m.fl. samt færøske motiver.
- Samtidskunst omkring temaet kultur/civilisation og natur ved kunstnere som Palle Nielsen, Merete Barker, Preben Fjederholt, Nina Sten-Knudsen, Anders Moseholm, Doris Bloom, Jes Fomsgaard.
- Samlingen af ældre europæisk grafik består bl.a. af tidlige mestre som Martin Schongauer, Albrecht Dürer og Andrea Mantegna samt ikke mindst værker fra Nederlandene som Lucas van Leyden, Adrian van Ostade, Jan van de Velde den Yngre, Jacob van Ruisdael og Rembrandt van Rijn.

Ud over ovenstående besidder museet også Jean Clareboudt og Robert Jacobsens Landskabsskulpturpark i Tørskind Grusgrav.

INDSAMLING - STRATEGI

NYERE TID

VejleMuseernes indsamling inden for nyere tids kulturhistorie vil i den kommende planperiode fra 2014 til 2017 hovedsageligt tage udgangspunkt i en aktiv indsamling, der tager afsæt i de satsningsområder, som er defineret i museets vedtægter og forskningsstrategi.

Dette betyder, at VejleMuseerne i den kommende periode vil bestræbe sig på at udbygge den kulturhistoriske samling inden for det overordnede tema "udfordrede fællesskaber og den museale egenart" konkretiseret i følgende under-temaer:

- **Temaet Vejlebiografier** dækker over et forsøg på at fokusere på individer, der specielt har påvirket byen eller været påvirket af byens udvikling. I forskningsstrategien nævnes industrimagnater som Marius Winfeld-Hansen og Christian Martin Hess. Begge var innovatører og ideudviklere med afgørende betydning for Vejles historie. Deres og andres historier kan bruges til at udbygge nuværende udstilling om "Danmarks Manchester", hvor deres genstande er repræsenteret; men ikke blot genstande fra overklassen skal indsamles. Også genstande fra de fattige industriarbejdere og eventuelle kulturpersonligheder, så som en af arkæologiens grundlæggere, vejlenser J.J.A Worsaa, der var med til at udfordre fællesskabets selvforståelse.
- **Veje til Vejle** vil være et tema, hvor der skal indsamles genstande, der fortæller historien om Vejles transporthistorie. Her kan samles genstande der beretter om de vanskelige transportforhold i området, fra Ravingbroen, andre forhistoriske veje, samt genstande der fortæller om transportens historie i oplandet, lokalt, nationalt og globalt men i et perspektiv der belyser de udfordrede fællesskaber, hvordan visse områder kæmpede og vandt transporten, eksempelvis jernbanen.
- **Migrationsbografier** er et tema som ligger under begrebet Veje til Vejle. Her vil vi indsamle genstande der kan belyse individers migrationshistorier og skæbner

- Den museale egenart vil hovedsageligt blive brugt i forsknings- og formidlingsammenhæng, men det kan ikke udelukkes at man indsamler genstande, der virker skæve hvis de kan indgå i en hybrid sammenhæng, der kan udvikle vores udstillinger i en hybrid retning.

Udover den aktive indsamling, vil museet fortsat have en løbende passiv indsamling; dog vil museet i kommende periode være mere kritisk over for tilbudte genstande, således forstået at kun genstande, der udgør væsentlige forbedringer til den eksisterende samling vil blive indlemmet i museets samling. Endvidere prioriteres indsamlingen efter bestanden i museets eksisterende samling samt genstandens historiske formidlingsværdi.

ARKÆOLOGI

VejleMuseernes indsamling af arkæologiske genstande vil i den kommende planperiode fra 2014 til 2017 først og fremmest tage udgangspunkt i det arbejde, som museet varetager i forbindelse med de lovbestemte kap. 8-opgaver inden for de i museets vedtægter definerede ansvarsområder.

Endvidere vil indsamlingen også så vidt muligt forsøge at tage hensyn til og understøtte de satsningsområder, som defineres i museets forskningsstrategi inden for det arkæologiske område. Disse vil fokusere på udfordrede fællesskaber som den ene søjle og den museale egenart som den anden.

Indsamlingspolitikken for arkæologi vil naturligt altid tage udgangspunkt i de aktuelle arkæologiske undersøgelser, men vil fremover tage et mere klart udgangspunkt i de problemstillinger, defineret i museets og de nationale forskningsstrategier. Jelling, Raving, Egtved, Haraldskær og Elbo Herred ved Lillebælt vil naturligt være nedslagspunkter, hvor museet vil være specielt opmærksomme i indsamlingen på grund af store forskningssatsninger de senere og kommende år, som der er redegjort for i forskningsstrategien.

I forbindelse med de enkelte udgravninger og forundersøgelser, samt ved detektorfund vurderes indsamlingspolitikken fra gang til gang efter gæl-

INDSAMLING - STRATEGI

dende arkæologiske arbejdsmetoder og Kulturstyrelsens strategier, idet der tages højde for forhold som: bevaring, mængde, kvalitet og mulighed for fremtidig forskning i en given genstandsgruppe.

Vi vil i den kommende planperiode arbejdet på at videreudvikle den overordnede indsamlingsstrategi for de arkæologiske genstande, således at museet kontinuerligt sikrer sig et velafbalanceret forhold mellem tilvækst og udnyttelse af den allerede eksisterende arkæologiske samling.

KUNSTSAMLINGEN

VejleMuseerne vil i den kommende planperiode 2014-2017 bestræbe sig på at videreudbygge de dele af samlingen af samtidskunst, med hovedfokus på kunst på papir og hvor temaer fra forskningsstrategien om udfordrede fællesskaber og den museale egenart vil blive prioriteret.

Derudover vil kunstmuseet, hvis værkerne bliver tilgængelige, søge at supplere samlingen med vægtige værker, der ikke findes i samlingen, og som kan styrke en kunstners eller kunstretningsrepræsentation.

Eckardts Samling og Wørzners Samling betragtes som lukkede samlinger og vil udelukkende blive suppleret såfremt værker, der hidrører fra disse samlinger kan erhverves.

MÅLSÆTNING

Arkæologi, Nyere tid og Kunstsamling

Målsætningen for den faglige opgavevaretagelse af museets indsamlingsstrategi, det være sig både på det kulturhistoriske og kunstneriske område, er høj faglig standard der kobler sig op på de to over-

ordnede forskningssøjler udfordrede fællesskaber og den museale egenart. Vi vil fortsat arbejde for at opretholde en faglighed, der til stadighed varetager opgaven med at udvikle og dokumentere museets forskellige samlinger inden for de ansvarsområder, der er bestemt i museet vedtægter og museets forskningsstrategi.

SAMARBEJDSRELATIONER

Arkæologi, Nyere tid og Kunstsamling

Udviklingen af VejleMuseernes samlinger sker i samarbejde med andre statslige og statsanerkendte museer. Det prioriteres, at den kommende indsamling tager højde for de omkringliggende statsanerkendte museers indsamlingsområder, og der koordineres gennem kendskab til disse museers samlingsindhold via VejleMuseernes medejerskab af Fælles Museumsmagasiner i Vejle samt Museernes Samling.

I den kommende planperiode vil VejleMuseerne fokusere på at samarbejde med andre statsanerkendte museer og organisationer, hvis ansvarsområder og virkefelt både understøtter og bidrager til udviklingen af de kommende fokusområder i museets forskningsstrategi og dermed også udviklingen af museets samling.

INDSAMLING - PLAN

PLANNIVEAU

Arkæologi, Nyere tid og Kunstsamling

1. Uddannelse af det personale der arbejder med indsamling.
2. Afholdelse af interne kurser så alle medarbejdere, der kan tænkes at modtage genstande, bliver undervist i korrekt håndtering af indkomstseddel mm.
3. Afhængig af status og afvikling af de forskellige satsningsområder i VejleMuseernes nye forskningsstrategi vil museet igangsætte aktive indsamlingskampagner for at understøtte dette arbejde.
4. Opfølgning og afsluttende sagsbehandling på de genstande der til gik kulturmuseet i forbindelse med opbygningen af det nye museum i Spinderihallerne
5. I samarbejde med Vejle Stadsarkiv iværksættes en aktiv indsamlingskampagne, hvis fokusområde vil være arbejdet i Vejles store industrivirksomheder i årene fra 1970 og frem til i dag.